

Brüssel, 13. juuli 2020
(OR. en)

9401/20

ONU 32	SUSTDEV 89
CONUN 126	ENV 402
COHOM 53	CLIMA 140
CFSP/PESC 573	COHAFA 39
COPS 223	MIGR 67
CSDP/PSDC 344	CODUN 41
CONOP 51	SAN 234
COTER 66	CYBER 121
DEVGEN 95	

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 9314/20

Teema: ELi prioriteetid Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja ÜRO
Peaassamblee 75. istungjärgul, september 2020 – september 2021
- Nõukogu järeldused (13. juuli 2020)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 13. juulil 2020 toimunud nõukogu 3765. istungil vastu võetud nõukogu järeldused ELi prioriteetide kohta Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja ÜRO
Peaassamblee 75. istungjärgul, september 2020 – september 2021.

**Nõukogu järeldused ELi prioriteetide kohta Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja ÜRO
Peaassamblee 75. istungjärgul, september 2020 – september 2021¹**

Mitmepoolsuse ning tugeva ja tõhusa, kõigile kasu toova ÜRO toetamine

1. Tänapäeva ühendatud maailm ja meie ees seisvad ülemaailmsed väljakutsed näitavad, et mitmepoolne koostöö on vajalikum kui kunagi varem. COVID-19 puhang näitab selgelt, et ülemaailmsed väljakutsed nõuavad ühist tegutsemist. COVID-19 paneb proovile nii meie inimlikkuse ja väärtused kui ka mitmepoolse süsteemi enda. Reeglitel põhinev rahvusvaheline kord, mille keskmes on ÜRO, tuleb säilitada ning seda tuleb tugevdada, et ülemaailmsete väljakutsetega tulemuslikult toime tulla. Nüüd on aeg rahvusvaheliseks solidaarsuseks ja koostööks.
2. Selles ühises ettevõtmises on EL ja selle liikmesriigid ülemaailmsel reageerimisel esirinnas, et aidata neil, kes vajavad kõige rohkem abi, tulla toime kriisi humanitaar-, tervisealaste, sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedega. ELi eesmärk on olla eeskujuks solidaarsuse näitamisel, toetades meie partnereid kogu maailmas. Meie ühise mõju maksimeerimiseks vajame tõhusat mitmepoolset lähenemisviisi. Seetõttu toetame jätkuvalt ÜRO peasekretäri jõupingutusi koordineerida ÜRO-ülest reageerimist tihedas koostöös teiste osalejatega. Olulised on ka riiklikul tasandil võetud meetmed. EL jääb ka edaspidi tugevaks ja usaldusväärseks partneriks kõigile, kes – kooskõlas nõukogu järeldustega, mis käsitlevad ELi meetmeid reeglitel põhineva mitmepoolsuse tugevdamiseks – soovivad toetada mitmepoolsust.

¹ Käesolevas dokumendis läbivalt kasutatud mõiste „EL“ puhul ei eristata „ELi“, „ELi ja selle liikmesriikide“ või üksnes „liikmesriikide“ pädevust.

3. Praegune kriis on näidanud, kui olulised on mitmepoolsed institutsioonid ülemaailmsele tervishoiule, heaolule ja turvalisusele. Peame üheskoos kogemustest õppima, et muuta maailm tulevikus vastupidavamaks. Toetamaks ÜRO peasekretäri üleskutset „taastada paremini“, peame tegema koostööd, et luua tingimused taastumise jaoks, millele rajada kestlik, võrdne ja kaasav ühiskond kooskõlas kestliku arengu eesmärkide ja Pariisi kliimakokkuleppega. Parim viis edasiliikumiseks on parem ja keskkonnahoidlikum taastamine. Selle saavutamiseks on vaja suurendada ÜRO töös sidusust kõigi sammaste vahel ning edendada humanitaarabi, arengu ja rahu vahelist lõimitust. Samuti on käes otsustav hetk, et keskenduda rohkem meie ühistele prioriteetidele alates inimõigustest kuni konfliktide ennetamiseni ning kliimast ja kestlikust arengust kuni digivaldkonnani. Võrdväärselt tähtsana püsivad humanitaarruumi säilitamine ning rahvusvahelise humanitaarõiguse ja humanitaarpõhimõtete järgimise tagamine.
4. Sel aastal tähistame ÜRO 75. aastapäeva. On aeg uuendada ja tugevdada mitmepoolset süsteemi sellise tuleviku jaoks, mida me soovime, ja sellise ÜRO jaoks, mida me vajame, tuginedes usaldusele, jagatud väärtustele ja ühistele huvidele. Praegu vajame ÜROd, mis näitaks oma lisaväärtust, tooks kasu meile kõigile ja täidaks oma otstarvet. Seepärast oleme jätkuvalt nende esirinnas, kes toetavad tõhusamat, tulemuslikumat ja kestlikumalt rahastatud ÜROd, väljendades täielikku toetust ÜRO peasekretäri reformikavale. Üheskoos on EL ja selle liikmesriigid ÜRO suurimad rahalised toetajad. Tõhusa mitmepoolsuse toetamiseks kasutab EL jätkuvalt oma mõjuvõimu, tuues ühiste ülemaailmsete lahenduste nimel kokku ülemaailmsed osalejad. Me edendame jätkuvalt ÜRO Peaassamblee taaselustamist ning toetame jõupingutusi sünergia ja sidususe suurendamiseks Peaassamblee ja selle allorganite tegevuses. Toetame ÜRO süsteemi kuuluvate asutuste ja organite vajalikku reformimist, sealhulgas ÜRO Julgeolekunõukogu põhjalikku reformi, et muuta need tõhusamaks, läbipaistvamaks, demokraatlikumaks, esinduslikumaks ja vastutavamaks.

Inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine

5. Ajal, mil inimõiguste, demokraatia ja õigusriigiga seotud väljakutsed üha suurenevad, on ELil jätkuvalt ülemaailmne juhtpositsioon kõigi inimõiguste edendamises ja kaitsmises kogu maailmas. Dialoogi ja koostöö kaudu edendame inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuse ja õigusriigi austamist, mis on eeltingimus kaasava ja vastupidava demokraatliku ühiskonna rajamiseks. Teeme kõik endast oleneva, et seada inimõigused ÜRO tegevuskava keskmesse, ning kordame kõigi inimõiguste universaalsust, jagamatust, üksteisest sõltumist ja nende omavahelist seotust. Me jätkame positiivse inimõiguste narratiivi edendamist, sealhulgas algatuse „Head inimõigustealased lood“ kaudu. EL võitleb inimõiguste õõnestamise ja ärakasutamise vastu. Me mõistame jätkuvalt hukka inimõiguste rikkumised ja kuritarvitused olenemata nende toimepanemise kohast ning toetame piiramatut juurdepääsu rahvusvahelistele inimõiguste mehhanismidele, tugevdame vastutusmehhanisme ja rahvusvahelisi kohtumehhanisme ning toetame võitlust karistamatuse vastu. EL on endiselt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kindel toetaja.
6. COVID-19 pandeemia kujutab endast suurt ohtu inimõigustele, eelkõige raskendab see veelgi inimõiguste kasutamist haavatavas olukorras olevate inimeste poolt. Ainult inimõigustel põhineva lähenemisviisi võtmisega saame tagada tõhusa reageerimise ja kindlustada, et kedagi ei jäeta kõrvale. Ajal, mil inimõiguste rikkumised jätkuvad ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi piiratakse oluliselt mitmel pool maailmas, toetab EL kindlalt ÜRO peasekretäri üleskutset tegutseda inimõiguste nimel ja peasekretäri juhtrolli inimõiguste seadmisel COVID-19-le reageerimise keskmesse ning on kindlalt otsustanud aidata kaasa selle üleskutse elluviimisele. Peame tõhustama meetmeid, et tagada kodanikuühiskonna ja noorte sisuline osalemine ÜROs ja mujal, kasutama digitehnoloogiaid inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks, leevendades samal ajal võimalikke riske, ning tegelema kliimamuutuste negatiivsete mõjudega inimõigustele. Kodanikuühiskonna osalejate ja inimõiguste kaitsjate roll on olulisem kui kunagi varem, et taastuda COVID-19 kriisi järel paremini ja kiiremini.

7. Peaksime mitmekordistama oma jõupingutusi inimõiguste aspektiga arvestamiseks. EL kasutab kõiki olemasolevaid vahendeid, et täita oma inimõigustealaseid kohustusi, sealhulgas ÜRO Inimõiguste Nõukogu, ÜRO Peaassamblee, ÜRO Julgeolekunõukogu ja muude asjakohaste foorumite raames, mis on kooskõlas ELi aluslepingute ja ÜRO põhikirjaga. EL jätkab tugeva ja tõhusa Inimõiguste Nõukogu toetamist, kaitstes selle saavutusi ning tunnistades selle ainulaadset rolli ja lisaväärtust inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel kogu maailmas. ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo, erimenetlused ja järelevalveorganid on ÜRO inimõiguste süsteemi olulised osad. EL toetab jätkuvalt nende sõltumatust ning ÜRO inimõigustealase töö vajadust piisavate rahaliste vahendite järele. Jätkame aktiivset osalemist järelevalveorganite süsteemi läbivaatamise protsessis eesmärgiga tugevdada selle tõhusust ja tulemuslikkust ning säilitada järelevalveorganite sõltumatus ja terviklikkus.

8. 2020. aasta, mil tähistatakse Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi 25. aastapäeva, pidi olema soolise võrdõiguslikkuse ning kõikide naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamise vallas märgilise tähtsusega. Selle asemel lükkusid COVID-19 pandeemia leviku tõttu edasi mitmed kõrgetasemelised kohtumised, mille eesmärk oli uuendada juba võetud kohustusi seoses soolise võrdõiguslikkusega ning naiste ja tütarlaste kõigi inimõiguste täieliku kasutamisega. Eelkõige peame nüüd soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks tugevdama sihipäraseid meetmeid ja süvalaiendamist. EL toetab täielikult ÜRO peasekretäri üleskutset saavutada „rahu kodudes üle kogu maailma“ koos kõigi soolist aspekti arvestavate algatustega, milles käsitletakse COVID-19 mõju naistele ja tütarlastele. Nende pingutuste keskmes on ÜRO ja ELi algatus „Spotlight“, milles keskendutakse naiste- ja tütarlastevastase vägivalla kõigi vormide kaotamisele. Sooline võrdõiguslikkus, kõigi naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamine ning kõigi inimõiguste täielik kasutamine nende poolt on ülimalt olulised, et taastada kõigi jaoks võrdsem, kaasavam ja vastupanuvõimelisem ühiskond. EL kohustub jätkuvalt edendama, kaitsma ja järgima kõiki inimõigusi ning rakendama täies ulatuses ja mõjusalt Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi, samuti nende läbivaatamiskonverentside tulemusel; ka on selles vallas endiselt tähelepanu all seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused. Seda silmas pidades kinnitab EL taas oma kindlat tahet edendada, kaitsta ja järgida iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Lisaks rõhutab EL vajadust tagada üldine juurdepääs igakülgselt kvaliteetsele ja taskukohasele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele.

Rahu ja julgeoleku edendamine

9. Suurenevatest geopoliitilistest pingetest mõjutatud maailmas tõhustab EL jätkuvalt oma jõupingutusi rahu ja julgeoleku edendamiseks ja tugevdab oma suutlikkust tegutseda ühiselt koos teiste partneritega. COVID-19 puhang on rõhutanud vajadust parandada kogu maailmas riikide ja piirkondade vastupanuvõimet ning tegeleda ebakindlusega. Samal ajal on puhang endaga kaasa toonud võimalusi konfliktide lahendamiseks ja rahu kindlustamiseks. EL toetab kindlalt ÜRO peasekretäri üleskutset kehtestada ülemaailmne relvarahu ning kordab vajadust edendada poliitiliste lahenduste leidmist tänapäeva keerukatele ja pikaajalistele konfliktidele ja seda mitte ainult pandeemia ajal, vaid ka pärast seda, ning tagada takistamatu juurdepääs põhimõttepärasele humanitaarabile. Kutsume jätkuvalt kõiki konfliktiosalisi üles järgima täielikult rahvusvahelist humanitaarõigust. EL suunab nendele jõupingutustele oma täieliku diplomaatilise mõjuvõimu, sealhulgas ELi vahendustegevuse poliitikaraamistiku kaudu. Sellega seoses on ELi ja ÜRO vaheline konfliktiennetusdialoog jätkuvalt väga oluline.
10. ÜRO rahukindlustamise struktuuri 2020. aasta läbivaatamine on oluline nende eesmärkide saavutamiseks ning ÜRO rahu ja julgeoleku samba edasiseks tugevdamiseks, parandades sidusat rahu kindlustamist ja jätkates rahupingutusi selles valdkonnas. EL säilitab oma toetuse sellele protsessile, pöörates selleks erilist tähelepanu piisava, prognoositava ja kestliku rahastamise tagamisele ning partnerluste tugevdamisele, toetades ÜRO rahutagamiskomisjoni selle nõuandva rolli täitmisel ÜRO Julgeolekunõukogus ning nimetatud kahe struktuuri vaheliste strateegiliste sidemete tugevdamisel. Jätkuvaid jõupingutusi on vaja kohapealse koostöö tugevdamiseks ühise analüüsi ja planeerimise kaudu, varajase hoiatamise sidumiseks varajase meetmete võtmisega ning üleminekuperioodi õigusemõistmise ja leppimise edendamiseks. EL peab tervitavaks suurema tähelepanu pööramist kliimamuutustest tingitud julgeolekumõjudele kogu ÜRO süsteemis, mis aitab paremini hinnata ja käsitleda kliimaga seotud julgeolekuriske. Kaitsmise kohustuse põhimõtte vastuvõtmise 15. aastapäeva kontekstis jätkab EL selleteemalise dialoogi hõlbustamist ning kaitsmise kohustusele pühendumist asjaomastel ÜRO foorumitel.

11. ÜRO rahuoperatsioonid on endiselt üks kõige olulisemaid vahendeid rahu ja julgeoleku edendamiseks kogu maailmas. EL ja selle liikmesriigid on ühinenud ÜRO peasekretäri rahuvalveoperatsioonide algatusega (A4P) ning kinnitanud oma poliitilist kohustust toetada rahuvalveoperatsioone, et need vastaksid otstarbele, toetades näiteks uusi lähenemisviise, et parandada väeloomet, varustuse töökõlblikkust ja kestlikkust. Meie peamine prioriteet on parandada konkreetset mõõdetavat mõju kohapeal. EL on jätkuvalt kindlalt pühendunud ELi ja ÜRO rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise alase strateegilise partnerluse tugevdamisele ja operatiivkoostöö tugevdamisele ÜROga asjaomases valdkonnas ning jääb sellega seoses ootama ELi ja ÜRO vastavate missioonide ja operatsioonide vahel vastastikuse toetuse andmist käsitleva raamlepingu allkirjastamist. Endiselt on samaväärselt oluline suurendada koordineerimist muude piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning rahvusvaheliste finantsasutustega. Meie peamine partner on Aafrika Liit ning jätkatakse jõupingutusi, et toetada Aafrika juhitud rahu- ja julgeolekualaseid algatusi ning süvendada kolmepoolset koostööd Aafrika Liidu, ELi ja ÜRO vahel. Rahu ja julgeoleku valdkonnas tehtavate kestlike edusammude keskmeks on kolmepoolne partnerlus ÜRO, ELi ja Maailmapanga vahel. Et tagada naiste täielik ja sisuline osalemine poliitilistes ja rahuprotsessides, jätkab EL naise, rahu ja julgeolekut käsitleva tegevuskava rakendamise edendamist. Käesoleval aastal möödub 20 aastat naise, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 vastuvõtmisest ning see aastapäev peaks tähistama uuendatud ja tugevdatud pühendumist sellele tegevuskavale. Osana meie järjepidevast toetusest noorte, rahu ja julgeoleku tegevuskavale edendame jätkuvalt noorte kaasamist rahu kindlustamisse ja rahu säilitamisse. Endiselt on oluline kaitsta tsiviilelanikke, ennekõike naisi ja lapsi, puuetega inimesi ning humanitaarabi- ja meditsiinitöötajaid nii konflikti- kui ka konfliktijärgses olukorras.

12. Vägivaldse äärmusluse ja terrorismi viiva radikaliseerumise ennetamine on endiselt üks ELi peamisi prioriteete. EL on võtnud kohustuse tugevdada ÜRO jõupingutusi ülemaailmse terrorismiohuga tegelemisel täielikus kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega, rahvusvahelise humanitaarõigusega ja rahvusvahelise pagulasõigusega, kooskõlas ÜRO ülemaailmse terrorismivastase võitluse strateegiaga. COVIDi-järgsel ajastul on inimõigustepõhine lähenemisviis ja ennetus võtmetähtsusega, et vältida vägivaldse äärmusluse ja terrorismi viiva radikaliseerumise edasist õhutamist. Selleks et sanktsioonid ja terrorismivastased meetmed ei takistaks põhimõttepärase humanitaarabi andmist, on vaja teha rohkem jõupingutusi, sealhulgas humanitaarkaatlustel põhinevate erandite kaudu.
13. Ajal, mil rahvusvaheline kuritegevus kasvab, aitab ÜRO kuritegevuse ennetamist ja kriminaalõigust käsitlev 14. kongress tugevdada rahvusvahelist koostööd, kriminaalpreventsiooni ja kriminaalõigust kooskõlas õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste austamisega. EL kordab 2021. aastal toimuva Peaassamblee korruptsioonivastase eriistungi tähtsust korruptsiooni ennetamisel ja selle vastu võitlemisel ning jätkab ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni täieliku ja tõhusa rakendamise edendamist.
14. EL jätkab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arendamise käsitlemist rahvusvahelise julgeoleku kontekstis, sealhulgas asjaomastes ÜRO protsessides osalemise kaudu. Me jätkame koostööd partneritega, et ennetada konflikte ja edendada küberruumi stabiilsust riikide vastutustundliku käitumise normatiivse raamistiku kaudu ning rakendades usaldust suurendavaid meetmeid ja toetades kübersuutlikkuse suurendamist. EL edendab kehtiva rahvusvahelise õiguse, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse täielikku kohaldamist küberruumis. EL toonitab oma jätkuvat toetust küberkuritegevuse konventsioonile (Budapesti konventsioon) kui terviklikule mitmepoolsele õigusraamistikule, et töötada küberkuritegevuse vastu võitlemiseks välja riiklikud õigusaktid ja arendada rahvusvahelist koostööd.

15. Ajal, mil rahvusvaheline desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrolli raamistik on tõsise surve all ja geopoliitiliste pinged kasvavad survet veelgi, suurendab EL jõupingutusi raamistiku säilitamiseks ja tugevdamiseks ning rahvusvaheliste desarmeerimise ja relvastuskontrolli vahendite täieliku rakendamise edendamiseks, tagades samas, et need täidavad uute tehnoloogiliste arengute valguses endiselt oma eesmärgi. EL jätkab tööd tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu
10. läbivaatamiskonverentsil edukate tulemuste saavutamiseks, et toetada ja tugevdada tuumarelvade leviku tõkestamise lepingut kui olulist mitmepoolset vahendit rahvusvahelise rahu, julgeoleku ja stabiilsuse saavutamiseks ning edendada selle ülemaailmset kohaldamist ja tõhusamat rakendamist. Jätkuvalt toetatakse Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni tööd, et tagada keemiarelvade kasutamise vastase ülemaailmse normi järgimine ja keemiarelvade kasutamise eest vastutavate isikute vastutusele võtmine. Erilist tähelepanu pööratakse vastutustundlikule käitumisele avakosmoses ja sealse võidurelvastumise ärahoidmisele, samuti jõupingutuste toetamisele tagamaks, et desarmeerimiskonverents täidab oma volitusi desarmeerimisküsimusi käsitleva ühtse mitmepoolse läbirääkimisfoorumina.
16. Algavad ettevalmistused bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni ning teatavate tavarelvade konventsiooni eelseisvateks läbivaatamiskonverentsideks 2021. aastal. Peamisteks prioriteetideks on endiselt tuumarelvakatsetuste üldise keelustamise lepingu jõustumine ja ülemaailmne kohaldamine ning relvakaubanduslepingu, jalaväemiinide keelustamise konventsiooni ja ballistiliste rakettide leviku tõkestamist käsitleva Haagi tegevusjuhendi ülemaailmne järgimine ja tõhus rakendamine. Me toetame jätkuvalt ÜRO peasekretäri desarmeerimiskava, sealhulgas viivitamata läbirääkimiste alustamist lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu üle.

Õiglase üleilmastumise loomine

17. Kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide rakendamise kiirendamine õigustepõhise arengukäsituse kaudu on võtmetähtsusega, et saavutada 2030. aastaks ümberkujundav muutus, millega ei jäta kedagi kõrvale. Kestliku arengu eesmärgid toetavad meie väärtusi ja tulevikku. Nad suunavad ELi tegevust kõigis sektorites nii liidus kui ka sellest väljaspool. Praegune COVID-19 kriis tuletab meelde, et kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkuleppe täielik rakendamine on hädavajalik, et valmistada maailm tulevasteks süsteemseteks vapustusteks paremini ette. Tuginedes kestliku arengu eesmärkide alase 2019. aasta tippkohtumise poliitilisele deklaratsioonile, peame säilitama kõrged ambitsioonid ja kasutama tegevusele uue hoo andmiseks kestliku arengu alast tegevuskümnendit. Toetame ÜRO peasekretäri üleskutset luua õiglane üleilmastumine ning oleme valmis etendama oma osa, tehes koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmadega.
18. Peame suurendama ülemaailmseid jõupingutusi, et saavutada üldine tervisekindlustus ja tagada juurdepääs kvaliteetsetele, taskukohastele, kaasavatele ja vastupanuvõimelistele tervishoiusüsteemidele ja -teenustele ning puhtale joogiveele ja piisavatele sanitaartingimustele. Peame jätkuvalt edendama ülemaailmset tervishoidu kui avalikku hüve kõigile, toetades täielikult Maailma Terviseorganisatsiooni kui juhtiva ülemaailmse tervishoiuga tegeleva ÜRO organi jõupingutusi. ELi toetatava koroonaviirusele ülemaailmse reageerimise rahastamiskonverentsi kaudu toetame jätkuvalt ülemaailmseid jõupingutusi, et kiirendada ravi, diagnostika ja vaktsiinide alaseid teadusuuringuid, tagades et need on ülemaailmne avalik hüve, mis on kõigile võrdselt kättesaadav. Samuti peaksime läbi vaatama kogemused ja õppetunnid, mis on saadud Maailma Terviseorganisatsiooni koordineeritud rahvusvahelisest tervisealasest reageerimisest COVID-19 puhangule, ning andma soovitusi, et parandada ülemaailmset pandeemiate ennetamist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist. Maailma terviseassamblee resolutsiooni üksmeelne vastuvõtmine, mille algatasid EL ja selle liikmesriigid, rõhutab, kui oluline on kollektiivne reageerimine koroonaviiruse pandeemiale.

19. Peaksime kasutama taastumisetappi selleks, et tegeleda pandeemia sotsiaal-majanduslike tagajärgedega ja leevendada selle mõju inimeste heaolule, et kedagi ei jäetaks kõrvale. Peame tegema suuremaid ühiseid jõupingutusi, et kaotada vaesus ja nälg ning võidelda järjest suurema ebavõrdsuse vastu, saavutada sooline võrdõiguslikkus ning edendada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu. Järjest süvenev toiduga kindlustamatus ja alatoitumus kõige haavatavamate hulgas, mis on tingitud COVID-19 mõjust elatusvahenditele, toidusüsteemidele ja tarneahelatele, nõuab jõupingutusi, et kindlustada juurdepääs toidule ja põllumajanduslikele tarnetele. Taastumine peaks käima käsikäes sotsiaalse õigluse ja inimväärse tööga ning investeeringutega sotsiaalkaitsesüsteemidesse. Vajame taastamist, mis seob investeeringud ja võlakergenduse kestliku arengu eesmärkidega. Samuti on kestlikul viisil COVID-19 kriisile reageerimiseks vaja, et ülemaailmne reeglitel põhinev kaubandussüsteem toimiks tõhusalt.
20. Jätkame koostööd partneritega, et üheskoos tegeleda rände ja sundrändega, tehes seda muu hulgas esimese ülemaailmse pagulasfoorumi, riigisisese ümberasumise kõrgetasemelise eksperdirühma ja muude asjaomaste ÜRO foorumite järelmeetmete kaudu. Tegutseme selle nimel, et kasutada teadusuuringuid, tehnoloogiat ja innovatsiooni kestliku arengu eesmärkide edendamiseks.
21. Maailma suurima ametliku arenguabi andjana on EL ja selle liikmesriigid end kindlalt sidunud partnerriikide, eriti kõige enam abi vajavate riikide toetamisega kestliku arengu tegevuskava 2030, sealhulgas arengu rahastamist käsitleva Addis Abeba tegevuskava rakendamisel. EL teeb ÜROga tihedamat koostööd ühise analüüsi ja ühise tõhusa tööjaotuse valdkonnas seoses ELi programmitööga riigi tasandil 2020. aasta järgse koostöö programmitöö etapis. Integreeritum, sidusam, tõhusam ja tulemustele orienteeritum ÜRO kohalolek, mida juhivad volitatud ÜRO kohalikud koordinaatorid ja mis on kooskõlas ÜRO kestliku arengu koostööraamistikega, etendab olulist osa selle tagamisel, et riigid praegusest kriisist paremini taastuksid. Selles püüdluses peame veelgi edendama integreeritud riiklikke rahastamisraamistikke, soodustama kestlikku rahastamist ja laiendama uuenduslikke lahendusi, et mobiliseerida piisavad rahalised vahendid kestliku arengu eesmärkide rakendamise kiirendamiseks. Püüame suurendada rahvusvahelise arengukoostöö nähtavust, läbipaistvust ja tõhusust.

Ülemaailmse kestlikule ja kliimanetraalsele tulevikule ülemineku kiirendamine

22. COVID-19 kriis on suunanud teravdatud tähelepanu sellele, et ülemaailmne reageerimine kliima ja bioloogilise mitmekesisusega seotud hädaolukordadele ei ole piisav. See on tugevdanud teaduslikke tõendeid selle kohta, et üleilmne ambitsioon on ebapiisav, ning me peame nüüd otsustavalt tegutsema. Taastamispüüdlused peavad olema kooskõlas vähese heitega majandusele ülemineku kavaga ega tohiks süvendada praeguseid, omavahel seotud kliima- ja keskkonnaalaseid hädaolukordi. Uus reaalsus pärast COVID-19 puhangut peaks tähendama ka kaasaegsemat, kliimanetraalsemat ja ringluspõhisemat majandust, mis vähendab meie sõltuvust ressurssidest ja suurendab meie vastupanuvõimet. Varasemaga võrreldes on veelgi olulisemad investeeringud laiaulatuslikku kestlikusse ja keskkonnahoidlikusse innovatsiooni, taastuvatesse energiaallikatesse, energiatõhususse, puhtasse energiasse ja transporti. ÜRO Keskkonnaassamblee 5. istungjärg annab olulise võimaluse luua tingimused ja suunata ambitsiooni, et edendada keskkonnahoidliku taastamise tegevuskava ja keskkonnasäästlikkust. Positiivse tõuke annab ka ÜRO inimkeskkonna konverentsi esimese istungjärgu aastapäeva tähistamine 2022. aastal.

23. EL jätkab üleilmse liidrina võitlust elurikkuse kadumise ja kliimamuutuste vastu ambitsioonika poliitika abil nii ELis kui ka kogu maailmas. Euroopa Komisjoni esitatud Euroopa roheline kokkulepe on meie tegevuskava kestliku, kliimaneutraalse ja ressursitõhusa tuleviku saavutamiseks, mille ambitsioonikas eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus 2050. aastaks. Me kasutame ära ÜRO kliimameetmete tippkohtumisel saadud hoogu ning toetame jätkuvalt ÜRO peasekretäri tema jõupingutustes tõhustada ülemaailmseid kliimameetmeid. Pariisi kokkuleppe kiire ja täielik rakendamine kooskõlas uusimate teadussaavutustega, eelkõige valitsustevahelise kliimamuutuste rühma aruannetega, on selle eksistentsiaalse väljakutse lahendamiseks otsustava tähtsusega. EL tõhustab rohelist kokkuleppe osana kliimadiplomaatia alaseid jõupingutusi, et suurendada toetust tugevamatele üleilmsetele püüdlustele õiglaseks üleilmseks rohepöördeks, seda ka enne järgmist ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärku. EL jätkab intensiivsemat koostööd kõigi partneritega, et aidata neil läbi vaadata ja rakendada nende riiklikult kindlaksmääratud panused ning töötada välja ambitsioonikad vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu pikaajalised strateegiad, mobiliseerides samal ajal kliimamuutustega seotud rahastamist. Me toetame jätkuvalt Sendai katastroofiohu vähendamise raamistiku rakendamist, et vähendada riske ja kokkupuudet kliimaga seotud ohtudega ning seega tugevdada vastupanuvõimet. Kiirendame rahavoogude suunamist kestlikele ja kliimaga kooskõlas olevatele investeeringutele, edendame kestlikku ja vastutustundlikku toorainete tootmist ja kasutamist kogu maailmas ning teeme tööd ülemaailmse ringmajanduse liidu loomiseks.

24. ÜRO bioloogilise mitmekesisuse teemaline tippkohtumine peab andma vajaliku poliitilise impulsi ja sillutama teed ambitsioonikale 2020. aasta järgsele üleilmsele bioloogilise mitmekesisuse raamistikule, mis on kavas võtta vastu ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul 2021. aastal. EL teeb partneritega koostööd, et teha sellest pöördepunkt ja juhtida maailma tähelepanu bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ulatusele ja sellele, millist mõju avaldab bioloogilise mitmekesisuse vähenemine toiduga kindlustatusele, tervisele, majandusele ning milline on selle seos kliimamuutustega. COVID-19 kriisi kontekstis peame juhinduma põhimõttest „üks tervis“, et tagada nii inimeste kui ka ökosüsteemide tervis. Raadamine, tööstuslik põllumajandus, looduslike liikidega kaubitsemine, saaste, kliimamuutused, veenappus, ebatõhusad sanitaartingimused ja jäätmekäitlus ning muud keskkonnaseisundi halvenemise vormid suurendavad tulevaste pandeemiate ohtu ja nendega tuleb tegeleda. ELi eesmärk on korraldada 2021. aastal ambitsioonikas ÜRO kõrgetasemeline veeteemaline kohtumine, et kiirendada kestliku veemajanduse valdkonnas tehtavaid edusamme. COVID-19 pandeemia ähvardab samuti õõnestada edusamme ja paljastada puudujäägid meie toidusüsteemides, süvendada toiduga kindlustamatust ja alatoitumust. EL toetab kaasavaid ettevalmistusi tõhusate tulemuste saavutamiseks ÜRO peasekretäri toidusüsteemide tippkohtumisel, et tõhustada meetmeid praeguste toidusüsteemide jätkuvaks ümberkujundamiseks, et muuta need tervislikumaks, vastupidavamaks ja keskkonnasäästlikumaks.
25. Me jätkame tööd ookeanide rahvusvahelise majandamise tugevdamiseks ning ohutute, turvaliste ja tervete ookeanide ja merede tagamiseks eelseisval ÜRO ookeanikonverentsil ja muudel asjakohastel foorumitel. Suurendame jõupingutusi, et ÜRO mereõiguse konventsiooni raames lõplikult välja töötada leping, mis käsitleb mere elurikkuse kaitset ja säästvat kasutamist väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel. EL kui ülemaailmne liider keskkonnaandmete haldamisel võtab juhtrolli ülemaailmse keskkonnaandmete strateegia väljatöötamisel 2025. aastaks.

Uuele digimaailmale ülemineku juhtimine

26. Digitehnoloogia muudab meie maailma pidevalt, tuues tohutut kasu, aga ka riske ja kulusid. EL toetab ÜRO jõupingutusi, et suunata uusi tehnoloogiaid positiivsete muutuste suunas, mis on kooskõlas ELi prioriteediga valmistada Euroopa ette digitaalajastuks. Me juhime üleminekut uuele digimaailmale, kus kõigil on kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega ja rahvusvahelise inimõigustealase õigusega õiglane võimalus digiüleminekust kasu saada. Seda tehes peame leevendama võimalikke riske, tagades inimõigustel põhineva ja inimkeskse lähenemise digiüleminekule.
27. EL käsitleb digiülemineku laiemaid väljakutseid ja võimalusi algatustega, mille eesmärk on laiendada ülemaailmset digitaalset ühenduvust, vähendada digitaalset ebavõrdsust, parandada digioskusi, aidata kaasa ülemaailmsele digitaalsele suutlikkusele, võimaldada digitaalset ettevõtlust ja toetada standardeid, millega võetakse üle ELi väärtused. EL jagab oma regulatiivseid kogemusi, et saada mitmepoolses süsteemis usaldusväärseks digivaldkonna liidriks ja partneriks. Me jätkame strateegiliste partnerluste loomist, et kujundada ülemaailmset digitaalarengu tegevuskava, ning paljusid sidusrühmi hõlmava lähenemisviisi kaudu aitame kaasa ÜRO peasekretäri kõrgetasemelise digitaalse koostöö eksperdirühma esitatud soovitude tulemustele, tuginedes ELi globaalse tehnoloogiapaneeli panusele. ÜRO peasekretäri digitaalse koostöö tegevuskava käivitamine on oluline tähis digitehnoloogia potentsiaali ärakasutamise suunas liikumisel. EL jälgib tähelepanelikult selle tegevuskava elluviimist.
28. Me jätkame eetilise ja inimkeskse lähenemisviisi edendamist, mis tagab inimõiguste edendamise ja kaitse tehisintellekti arendamisel ja kasutamisel, ning jätkame nüüdisaegsete isikuandmete kaitse raamistike lähendamist. EL teeb koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmadega, et tagada avatud, vaba, turvaline ja stabiilne internet, kaitsta eraelu puutumatust, võidelda vaenukõne ja terroristliku veebisisu vastu, parandada turvalisust ja ohutust internetis ning aidata kaasa väärinfo ja hübriidohtudega võitlemisele täielikus kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega.

29. Praegusel keerulisel ajal on Euroopa Liidu ja ÜRO strateegiline partnerlus olulisem ja tugevam kui kunagi varem. Tähistades sel aastal ÜRO 75. aastapäeva, toetab EL jätkuvalt ÜROd kui hädavajalikku foorumit, millel leitakse mitmepoolseid lahendusi ülemaailmsetele probleemidele. COVIDi-järgne maailm vajab rohkem solidaarsust ja koostööd. Tuginedes ELi ja ÜRO tegevuskavade koostoimele, on EL jätkuvalt mitmepoolsuse oluline edasiviiv jõud ning jätkab üleilmse juhtrolli täitmist, et muuta maailm kõigi jaoks turvalisemaks ja paremaks.
-